

NY DRAMATIK PÅ AARHUS TEATER

TIL MINE BRØDRE

af Peter-Clement Woetmann

at
AARHUS TEATER

TIL MINE BRØDRE

Af **PETER-CLEMENT WOETMANN**

Isenesættelse

ANNIKA SILKEBERG

Scenografi, kostumer og video

IGOR VASILJEV

Teknisk ansvarlige

KIM GLUD

ISE KJEMS

Medvirkende

MATIAS HEDEGAARD ANDERSEN: MH

JULIE BUCH-HANSEN: JH

MICHAEL LUNDBYE SLEBSAGER: MS

CHRISTIAN HETLAND: CH

KJARTAN HANSEN: KH

Julie Buch-Hansen
Kjartan Hansen
Matias Hedegaard Andersen
Christian Hetland
Michael Lundbye Slebsager

*Mad
minute!*

*Mad
minute!*

*Mad
minute!*

Krig og teater har altid hørt sammen. Den ældst bevarede antikke tragedie hedder *Perserne* og handler om, ja, krigen mellem Persien og de græske bystater og ikke mindst et afgørende søslag ved Salamis i den Saroniske bugt i 480 f.Kr. Stykket af Aischylos er fra 472 f.Kr., og det er dermed ikke den fjerne fortid, en mytologisk æra, der skildres, men den umiddelbare fortid. Eller samtiden, slet og ret. Det var den, der blev stillet til skue og sat under debat: Samtidens krig.

Det er det også i aftenens stykke *Til Mine Brødre* af Peter-Clement Woetmann. Her godt 2500 år senere – og uden sammenligning i øvrigt – er det Afghanistankrigen, det drejer sig om. Det er Danmarks status som krigsførende nation siden 2001. Det er soldaterne, der deltager og har deltaget i kampene på jorden og i ørkenen og i jordhulerne. Det er deres familier. Det er deres ofre, deres tab, deres savn, deres sorg.

Stykket udspiller sig som en cirkelende, næsten dansende dialog. Der er ingen psykologi, ingen handling, intet drama fra slagmarken i realtid. Der er bare ord, ord, ord, som den kære Hamlet sagde engang. Man kunne sige, at Woetmann – der startede sit virke som digter, men de senere år har været tekstforfatter på forestillinger som *I Føling - en Krigsballet* og *Uropa - en Asylballet* – her er interesseret i krigens ord, krigens sprog, krigen som sprog. I en vis forstand kommer han til teatret udefra, men har på den måde også mulighed for at give et nyt og anderledes bud på dansk dramatik anno i dag. Han benytter sig af teknikker som cut-ups, collager, readymades. Ved at forandre og flytte det materiale, han støder på – hvad enten det kommer fra akademiske tekster, nyhedssider, øjenvidneberetninger eller digtsamlinger – skabes der en ny opmærksomhed og følelse omkring materialet. Så bider man pludselig mærke i og bliver rørt af ordet "egenbeskydning" eller "eksplosionsulykke." Man bliver med ét i stand til at få øje på og virkelig se krigens ellers ret så usynlige teknikker, mekanismer og sprog.

Der er masser af facts, men der er ingen svar. Den kritik, der findes i stykket er grundlagt på undren, nysgerrighed og tvivl. Det er med andre ord spørgsmålne, der er i centrum. Spørgsmål som: "Vågner du om natten badet i sved, som om natten var badet i sved?/Er du bange for, at hele Helmand ejer dit hjerte?" Eller det simple spørgsmål "Hvordan har du det?", som hen imod slutningen, i 15. scene mere præcist, igen og igen stilles til det menneske, den soldat, som er vendt hjem fra krigen og nu ligger på Rigshospitalet og trækker vejret gennem en maskine. Hvordan har du det, hvordan har du det, hvordanhardudet? Det er i sådanne momenter, at krigen og krigens konsekvenser åbenbarer sig.

Denne sammensmeltning mellem menneske og maskine er i øvrigt et af dramaets omdrejningspunkter. Ikke kun i den forstand, at sårede soldater til tider skal have kunstig hud og kunstige lemmer, men også forstået på den måde, at det er i den retning, at krigens teknologiske udvikling går. At piloten, som det fremgår af stykkets sidste scene, faktisk kan styre kanonen ved hjælp af sit blik.

Sådan er krigen ved at udvikle sig: Til en krig, hvor det ikke længere er muligt at skelne mellem menneske og maskine, men heller ikke mellem ven og fjende,

krig og fred, civilt offer og potentiel terrorist. Til *en krig uden tab, en krig uden tårer*. Det er en krig, som kan udkæmpes bag en computerskærm i Nevadas ørken, mens dronerne kredser på Afghanistans himmel og udfører forebyggende angreb fra luften ud fra en ide om, at det ikke bare er strategisk nødvendigt, men også etisk forsvarligt at dræbe terrorister, inden de overhovedet har begået eller haft mulighed for at begå terror. Vi lever, som den norske litterat Arne Borge for nylig har skrevet, i *the dawn of the drone* – og det er præcis det dag gry, som fremmanes i *Til Mine Brødre*. På den måde er det altså et stykke dramatik, som ikke kun handler om fortiden og om den Afghanistankrig, der har præget Danmark i det nye årtusinde. Det handler i lige så høj grad om fremtiden, om fremtidens krig.

Som sagt leveres der ingen svar i dette stykke, og det har i øvrigt heller aldrig været kunstens opgave. Det var det ikke på Aischylos' tid, og det er det ikke i dag.

Af **Mikkel Krause Frantzen**

*Ph.d-studerende ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab,
Københavns Universitet og litteraturanmelder på Politiken.*

Kjartan Hansen

01.scene:
**HVORNÅR GIVER DET
MENING AT GÅ I KRIG?**

02.scene:
SPØRGSMÅLET OM TID

03.scene:
AFSKED

04.scene:
OM KRIGSFORMER

05.scene:
DET ER EN ÆDEL KUNST

06.scene:
MODSTAND MOD AT DRÆBE

07.scene:
MIN BROR SAGDE

08.scene:
DØDSÅRSAGER

09.scene:
BEVÆGGRUNDE

10.scene:
ØJENVIDNEBERETNING

11.scene:
NOGET ÆNDREDE SIG

12.scene:
**NÅR DU IKKE KAN STOLE
PÅ DINE ALLIEREDE**

13.scene:
MAD MINUTE

14.scene:
PÅ RIGSHOSPITALET

15.scene:
HVORDAN HAR DU DET?

16.scene:
JEG ER BLEVET EN ROBOT

17.scene:
OM FREMTIDEN

FØRSTE SCENE:

HVORNÅR GIVER DET MENING AT GÅ I KRIG?

MS: Jeg vil tale om krig.

CH: Jeg vil tale om krigen i Afghanistan.

KH: Jeg vil tale om de øjeblikke i vores liv, hvor vi suges ind i historien og kan mærke, der er noget, der er forandret.

MS: Jeg tænker på Paris 13. november 2015.

CH: Jeg tænker på terrorangrebet på Krudttønden 14. februar i København og senere angrebet på Synagogen. Jeg tænker på 7. januar 2015 og angrebet på Charlie Hebdo.

KH: Jeg tænker på Norge 22. juli 2011.

CH: Jeg tænker på 14. august 2007

KH: – Irak.

CH: Fire selvmordsbomber dræber 796 mennesker.

MS: Jeg tænker på Mumbai 11. juli 2006. 182 mennesker bliver dræbt, op mod 800 såret.

CH: Jeg tænker på bomberne i London, 7. juli 2005, fire bomber dræber 56 mennesker. Jeg tænker på Beslan 1. september 2004, 334 gidsler dør på en skole. Heraf 186 børn. Jeg tænker på bomberne 11. marts 2004 i Madrid. 191 mennesker dør og op mod 200 bliver såret.

MH: Jeg tænker på 11. september 2001. På World Trade Center og røgen, der står op fra det ene højhus, mens et fly styrter ind i det andet. Jeg tænker på de mennesker, der sprang ud fra de to huse, mens flammerne slog op af bygningerne længere nede. Jeg tænker på klumpen i halsen, da husene uden varsel kollapsede. Billederne af mennesker i flugt dækket af aske. Jeg forestiller mig passagerernes øjne, inden flyet rammer bygningen. De kan ikke forstå, hvad der er ved at ske.

MS: Hvornår giver det mening at gå i krig?

JH: Jeg tænker på min bror, hans gennemsigtige fingre, koppen med den sidste rest uopløst O'boy. Der er en lille rest sølv i hans øjne. Måden han

omfavner mig, da han ser mig sidde tomt foran fjernsynet, mens flyenes eksplosioner bliver vist igen og igen. Jeg sad ved siden af min bror i vores stue og så World Trade Center styrte i grus.

Jeg tænker på min bror, at han efter vores forældres skilsmisse blev ved med at kradse hul i sin hud. Jeg tænker på uroen, på min far, der smadrer entrédøren af glas, fordi han ikke længere har nogen bund. Jeg tænker på familien som et rum uden for samfundet.

Når vi lå i vores sommerhus kunne man altid høre havet. Vi sov i et rum med fire senge. Der kunne være en varm lykke i de somre. Som om solens glitren gled ind i vores hud. Når han lo, var det en lille bæk, der flød ud i solens stråler. Når vi slap ud af barndommens skygge, og ikke længere skulle tænke på løgnene, når vi ikke behøvede at lyve for at folde stilheden ud.

KH: Jeg tænker på de bånd, der binder mennesker sammen. Jeg tænker på et bånd, der løber imellem det private og det offentlige.

JH: Jeg tænker på min bror og på de to tårne, der forvandles til skyer af støv.

MS: Friheden er altid et kys.

CH: Der er ting, det er værd at gå i krig for.

JH: Jeg vil tale om min bror, der tog til Afghanistan den 22. marts 2006. Om

CH: stoltheden ved at tjene sit fædreland.

JH: Om

CH: stoltheden ved at kæmpe for en mere retfærdig verden.

■■■■■■■■■■

Kjartan Hansen

Michael Lundbye Slebsager

ANDEN SCENE:

SPØRGSMÅLET OM TID

MH: 14. december 2001 gav folkettinget med beslutningsforslag B 37 samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for den amerikansk-ledede internationale indsats til bekæmpelse af terrornetværk i Afghanistan.

MS: Vi stillede os skulder ved skulder med de amerikanske soldater.

CH: Vi stillede os skulder ved skulder med de britiske soldater.

KH: Vi stillede os skulder ved skulder med de polske soldater.

MS: Vi stillede os skulder ved skulder med de norske soldater.

CH: Vi stillede os skulder ved skulder med de canadiske soldater.

KH: Vi stillede os skulder ved skulder med de tyske soldater.

JH: Og hver aften lyste et lille stykke sølv i mine hænder.

MH: I beslutningsforslag B 37 af 14. december 2001 for krigen i Afghanistan optræder ordet terror 17 gange. Terrorbekæmpelse angives således som det bærende argument. I løbet af de næste år justeres der på formålet, og ord som terror udskiftes med sikkerhed, der udskiftes med opbyggelse af demokrati og kvindefrigørelse.

MS: Efter en hurtig indsats i Afghanistan blev Taleban væltet af magten.

CH: Efter en hurtig indsats i Afghanistan blev en ny regering indsat.

KH: Efter at have bombet Al-Qaedas træningslejre. Efter at have bombet Talebans styrker. Efter at have væltet Taleban af magten. Ændrede missionen karakter.

MS: Vi ville ikke længere have et ustabilt Afghanistan. Vi ville genetablere Afghanistan som en stabil stat. Vi ville ikke længere have steder på jorden, hvor terrorister kunne træne kommende angreb på den vestlige verden. Vi vil ikke længere acceptere ustabile stater.

JH: Det handlede om at skabe et nyt Afghanistan.

CH: Da vores tropper tog til Afghanistan, handlede missionen om at skabe sikkerhed. Vi gik i krig for at skabe sikkerhed i Afghanistan, så vi ikke skulle risikere, at vores åbne demokratier skulle blive truet igen.

MH: I beslutningsforslag B 37 vurderede man, at de danske styrker skulle være udsendt i op til 6 måneder. Ved udgangen af 2014 trækker Danmark sine kamptropper ud. Fra 6 måneder til 12 år.

CH: Og imens vi havde øjnene rettet mod at skabe sikkerhed på den korte bane, grinede Taleban og lod det sive til vindene: I har urene, men vi har tiden.

JH: I har urene, men vi har tiden.

KH: I har urene, men vi har tiden.

■■■■■

TREDJE SCENE:

AFSKED

JH: Jeg vil tale om min bror.

MS: I flere år lavede han ikke andet end at spille fodbold. Han spillede højreback. Han spillede højreback, men hold kæft han kunne sprinte. På et øjeblik lå han fri i feltet. Der var intet at gøre.

JH: Min bror spillede højreback i B93.

MS: Når han ikke spillede fodbold, sad han fordybet i beregninger af projektilers bane.

JH: Min bror hader uretfærdighed. Hans øjne strålede, da vi tog afsked med ham i Kastrup, og han sammen med resten af soldaterne gik om bord på flyet mod Afghanistan.

MS: Hans stolthed over virkelig at gøre en forskel. Hans stolthed over at være med til at udrette noget, gøre verden til et bedre sted. Hans stolthed over at tjene sit fædreland.

JH: Jeg omfavnede ham i lufthavnen. Jeg sagde: jeg er stolt af dig, brormand. Jeg sagde:

MH: kom nu hel hjem.

JH: Jeg sagde:

KH: gør nu ikke noget dumt.

CH: I krig er der et filter omkring verden, der er smeltet bort. I krig har du ingen at spørge til råds. I krig må du stole på dig selv, på du tager de rigtige beslutninger.

MS: Det handler om liv eller død.

JH: Min bror trænede længe, inden han blev udsendt. Vi talte ikke om, hvad hans opgave i virkeligheden var. Vi talte aldrig om at slå ihjel.

CH: Jeg omfavnede min bror, da han gjorde klar til at skulle afsted. Og mens jeg omfavnede ham, hviskede han mig to sætninger, jeg ikke kan slippe:

KH: Når tiden står stille, er der ikke længere noget rum. Når der ikke længere er noget rum, står tiden stille.

■■■■■■■■■■

FJERDE SCENE:

OM KRIGSFORMER

CH: Når jeg taler om krig, taler jeg om henholdsvis borgerkrige og interventionskrige. De to krigsformer placerer sig på den ene side inden for et senmoderne, post-clausewitziansk krigsparadigme, hvor den gamle forskel mellem krig og fred, slagmark og civilsamfund, militær og kriminel aktivitet, offentligt og privat – og ikke mindst forståelsen af krig som et mellemværende mellem suveræne stater – er blevet opløst til fordel for en tilstand, der er blevet betegnet som "global imperial borgerkrig".

MH: På den anden side positionerer interventions-krigene sig i forhold til

CH: en intensiveret version af modernitetens liberale demokratiske diskurser og institutionelle praksisser. Nærmere betegnet føres de såkaldt "humanitære" interventionskrige, med alt, hvad dertil måtte høre af nation building og state building, i "fejlslagne stater",

MH: med modernitetens universelle ideer om fred, kosmopolitisme, demokrati og humanisme som legitimerende

CH: bagtæppe. Heroverfor har borgerkrigene været gennemsyret af diskurser, der som følge af diverse krigsherrers strategiske brug af etnicitet og religion, markeret en tilsyneladende tilbagevenden til før-moderne forestillinger (om en forestillet) oprindelig. I den forstand flourer der en strategisk brug af diskurser,

MH: der trækker på henholdsvis moderne og før-moderne forestillinger i det senmoderne, globale krigsparadigme.

CH: Et paradigme, der måske vigtigst af alt er karakteriseret ved en udviskning af skellet mellem krig og fred, al den stund ideen om fred i forbindelse med interventions-krigene er blevet erstattet af vedvarende "forebyggende sikkerhedsaktioner", mens borgerkrigene for deres del arter sig som konstant ulmende voldsmanifestationer, der i lige så høj grad finder sted i civilsamfundet som på slagmarken.

MH: Fælles for krigene er med andre ord,

CH: at de – modsat de moderne krige – ikke lader sig afgrænse i tid eller rum. De har ingen klar begyndelse og ingen afgørende slag, der markerer en afgørelse og et slutpunkt, og de foregår på såvel slagmarken som i civilsamfundet og cyberspace. Krigen markerer ikke længere en undtagelsestilstand, men derimod en permanent tilstand, ligesom dens logik er rykket ind i og blevet konstituerende for intimsfæren og for menneskets "levede erfaring". I forlængelse heraf kan man betegne krig som en regulerende praksis situation i sociale relationer. En praksis, der optegner og redefinerer grænser

MH: (hvem er ven, og hvem er fjende? Hvem er human, og hvem ekskluderes fra det menneskelige fællesskab som "inhuman"?).

CH: En praksis, der i sidste ende bliver udslagsgivende for

MH: formationen af subjektivitet.

CH: I relation hertil er det afgørende at adressere, hvordan de senmoderne kriges former for diskursiv og institutionel magtudøvelse konstituerer subjektivitet

MH: (og subjektets status som enten "Moderne kosmopolitisk subjekt" eller statsløst, "nøgent liv"), og

CH: hvordan dette påvirker muligheden for politisk handlen, såvel på et individuelt som et strukturelt niveau.

■■■■■■■■■■

Christian Hetland
Matias Hedegaard Andersen

FEMTE SCENE:

DET ER EN ÆDEL KUNST

KH: Der findes en krig, der er virkelig.

MS: Der findes en krig, der løber ud imellem mine hænder.

JH: I den ene ligger min bror bag en jordvold i sit lille hav af sved. I den anden ser jeg, hvordan virkeligheden løber ud i sin egen særlige rytme. Jeg vil tale om min bror,

KH: der vendte hjem fra Afghanistan.

JH: Jeg vil tale om min bror,

KH: der aldrig vendte hjem fra Afghanistan.

MS: Vi talte om krigens natur. Vi talte om at slå ihjel. Vi talte om de ting, der ikke er til at fatte.

JH: Min bror har altid passet på mig. Når vores hjem blev forvandlet af vrede, når alle kærtegnene var løbet sammen til gråd, når vi ikke længere kunne være nogen steder, skabte han et ubekymret rum omkring os, hvor vi kunne sidde i timer og spille Magic the Gathering eller Civilization.

MS: Han lærte sig krigens kunst. Han lærte at adlyde ordrer. Han lærte at disciplinere sin krop og sit sind.

KH: Han gjorde sig langsomt i stand til at tage andre menneskers liv for fællesskabets skyld.

MS: Det er en ædel kunst at gøre tjeneste.

KH: Det er en ædel kunst at være en forlængelse af demokratiet og demokratiets kamp mod despoter, mod religiøse mørkemænd, mod alle de kræfter, der truer det frie menneskes frihed. Det er en ædel kunst at kunne sige: Jeg stiller mig til rådighed for mit land.

JH: Jeg tænker på min bror, der var udsendt til Afghanistan.

MS: Han løste en række vigtige opgaver.

JH: Jeg tænker på krigen og på det øjeblik, hvor det gik op for min bror,

MS: at der er rettigheder i den her verden, der er værd at kæmpe for.

JH: Jeg tænker på viljen til at fastholde sin frihed, når nogen truer dig med din egen død.

MODSTAND MOD AT DRÆBE

MH: Mennesket har en naturlig modstand mod at dræbe. Det er ganske enkelt svært at slå et andet menneske ihjel. For at kunne håndtere denne ubevidste modstand mod at slå ihjel, har man op gennem krigshistorien udviklet forskellige teknikker til at gøre ens soldater i stand til at dræbe.

CH: **Fysisk afstand:** Mange studier har vist, at jo længere afstand, man dræber på, jo mindre betyder det psykologisk for udøveren. Afstanden skal være så tilpas stor, at udøveren ikke kan opfatte sit eller sine ofre som mennesker. Flybesætninger, skibsbesætninger, artillerister og i nogle tilfælde kampvognsfolk er beskyttet af et mentalt skjold, der beskytter dem psykologisk, når de slår ihjel og sætter dem i stand til ubevidst at overbevise sig selv om, at de bekæmper mål, ikke mennesker.

MS: **Kulturel afstand:** Racemæssige eller etniske forskelle kan bevirke, at det er lettere at slå mennesker ihjel, der ikke ligner eller opfører sig som dig. Det klassiske eksempel er selvfølgelig Nazitysklands opdeling af folkeslag i over- og undermennesker. Nazityskland er dog ikke det eneste land, som har benyttet denne form for afstandstagen. Hele den imperialistiske tankegang i Europa byggede på denne form for tankegods, hvor den hvide mand mente sig overlegen over alle andre folkeslag. Hvis ens forståelse er, at man selv tilhører en udvalgt race, og at undermenneskene tilhører en underlegen og underlødige gren af menneskeheden, bliver det lettere at slagte dem som kvæg.

KH: **Perceptions-mæssig afstand:** Man anvender også en teknik, der mentalt skaber afstand til modstanderen. I mange tilfælde starter den med sproget og den måde, man kommunikerer på. Man dræber ikke nødvendigvis fjenden, men han "nedkæmpes", "neutraliseres", "fjernes", "uskadeliggøres" eller "får bank". Ofte giver det sig udslag i, hvordan man omtaler fjenden. Hvis man eksempelvis anlægger en kulturel afstand som udgangspunkt, kan man tale om "kludehoveder", "sandnegre", "kamelryttere", "svin" osv. mens en moralsk afstand bliver til "banditter", "terrorister", "kriminelle" osv. Der findes også neutrale udtryk, og man kan undertiden aflæse en enheds moral ved blot at høre, hvorledes modstanderen omtales. Fjenden eller "taleban" er i denne sammenhæng neutrale udtryk. Omskrivningen anvendes også om våben, et let maskingevær bliver til en "nazi-sav", "mejetærsker" eller "le". Ammunitionen bliver til "bolsjer", "bønner", "bly" osv.

Et ord som Ildstøtte beskriver, at man skyder med artilleri eller morterer mod noget. De afskudte projektiler virker som oftest ved, at ammunitionen eksploderer ved at ramme jorden og spreder en mængde små hvidglødende stålsplinter med en hastighed på op til mange tusinde meter i sekundet og dræber og sårer de mennesker, de rammer. Hertil kommer en overvældende støj, når projektiler eksploderer, lufttryk og en markant lugt af brisant (sprængstof), varm jord og i værste tilfælde blod og indvolde.

Denne oplevelse er individuel og dramatisk og kan ikke anvendes til noget af dem, der sidder i den anden ende, hvorfor man har opfundet det neutrale udtryk Ildstøtte, der bedre kan anvendes i professionel sammenhæng.

JH: Mekanisk afstand: Man kan også overvinde modstanden mod at slå ihjel af teknisk vej. For år tilbage var natkampudstyr i form af infrarøde og termiske sigtekikkerter forholdsvis sjældne, men i dag er de stort set enhver soldats eje. I et termisk sigte præsenteres et billede, der reflekterer temperaturforskelle og vises i form af et grønt billede, hvor den største varmeafgiver er den mest grønne. Udstyret ser gennem nat, røg og tåge, og kan opdage varme menneskekroppe, selvom de er camoufleret eller gemmer sig i græs eller bag buske. Termisk udstyr kan snildt anvendes også om dagen og bevirker, at man som skytte psykologisk ikke dræber mennesker, men nedkæmper mål fuldstændig som i et computerspil.

SYVENDE SCENE:

MIN BROR SAGDE

JH: Min bror sagde:

KH: Jeg har ingen afgrunde.

JH: Min bror sagde:

KH: "Jeg kæmper en krig uden tårer. Hvad skulle det gøre mig, om der indimellem er nogle civile, der dør. Derhjemme sidder vi aften efter aften og ser, hvordan mennesker omkommer uden at gøre noget."

JH: Min bror sagde:

CH: "Jeg ved, at jeg gør det rigtige. Jeg er på det gode hold. Jeg kæmper for at skabe sikkerhed, for kvinders rettigheder, for at børnene kan komme i skole. Jeg kæmper for et stabilt Afghanistan."

JH: Min bror har en spids næse og følsomme kinder. Vi talte om at slå et andet menneske ihjel. Vi talte aldrig om det at slå et andet menneske ihjel. Min bror sagde:

CH: "Samfundet betaler soldater for at lave det soldater nu engang gør. Er der så noget galt i, at man som professionel ønsker at afprøve sin uddannelse?"

JH: Min bror sagde:

CH: "Når man er i kamp for livet, er man lidt mere oppe at køre, end når man sidder derhjemme i lænestolen, men at man jubler over at få ram på fjenden er ikke ensbetydende med, at man er afstumpet eller psykopat. "

JH: Min bror sagde:

KH: "Vi er i krig, og det må man hellere begynde at vænne sig til."

JH: Min bror sagde:

KH: "Jeg har set mange døde kroppe, særligt på de "hemmelige" videoer fra Apache-helikoptererne, hvis piloter gennemgik deres billeder med mig. Ved flere kampe var der eksempler på fjender, som blev nedkæmpet med tungt maskingevær: En talebaner kommer frem af en smøge, han ryster stærkt i hele kroppen, imens han lægger sin RPG an på skulderen, han trykker af, rammer højt over vores køretøjer og bliver stort set samtidigt skudt midt over at et tungt maskingevær"

JH: Min bror sagde:

CH: "Vi rensede ikke målene, da kompagnichefen mente, at det ville være lettere, hvis vi ikke så, hvad vi havde slået ihjel."

JH: Min bror sagde:

CH: "Jeg så ham kun falde til jorden, og hans hvide skjorte blive rød."

JH: Min bror sagde:

KH: "Selvfølgelig er der forskel på at slå et dyr og et menneske ihjel. Men oftest står det andet menneske jo og peger tilbage med noget, som truer dit liv. Ham eller mig? Ja, jeg tøver altså ikke. Og vil heller ikke have dårlig samvittighed personligt bagefter."

JH: Min bror sagde:

MS: Jeg tænker på de to afghanske brødre, der en dag kørte mod Camp Bastion. Jeg tænker på de to brødre, der på motorcykel nærmede sig vores checkpoint. Jeg tænker på frygten for, at du uden varsel bliver angrebet, frygten for, at du uden varsel ser dig omringet af selvmordsbombens korte

smæld ind i døden. Jeg tænker på de to brødre, der ikke adlød vores varselsskud. Jeg tænker på, at det ikke altid sker, at befolkningen adlyder varselsskud.

Jeg tænker på, at vi af frygt for selvmordsangreb nedskød de to brødre på motorcyklen. Jeg tænker på, hvordan vi under en fuldkommen blå himmel åbnede ild mod en motorcykel, som vi frygtede kunne være en selvmordsbombe. Den ældste bror sad forrest. Han blev ramt i skulderen. Projektilet gik lige igennem. Jeg tænker på, at vores våben først for alvor gør skade, når kuglen har bevæget sig 10-20 centimeter ind i kroppen. Jeg tænker på den yngste brors ansigt, måden kødet trevlede på, at der i stedet for næsens fremspring var et stort tomt hul. Jeg tænker på, hvordan kraniet, at der ikke længere var nogen struktur. Jeg tænker på, at vi senere opdagede, at de to brødre bare var på vej hjem. I stedet for et ansigt var der en klump ødelagt kød. Der var et lille hul i storebrorens skulder. Kuglen var gået lige igennem. Jeg tænker på de to brødre, der en dag ikke adlød vores ordre.

KH: Du bliver nødt til at slå et par æg i stykker, når du skal lave en æggekage.

CH: Du skal ikke græde over spildt mælk.

MH: Når det kommer til spørgsmålet om vores soldaters sikkerhed, er der ingen tvivl. Vi skal ikke risikere danske soldaters liv, bare fordi der er civile, der ikke adlyder de advarsler, vi kommer med.

OTTENDE SCENE:

DØDSÅRSAGER

MH: Dødsårsager:

Eksplodingsulykke

Eksplodingsulykke

Eksplodingsulykke

Selv mord

Ildkamp

Egenbeskydning

Egenbeskydning

Fjendtlig beskydning

Ildkamp

Ildkamp

Vådeskud
Hjertestop
Selvmordsangreb
Selvmordsbombe
Vejsidebombe
Fjendtlig beskydning
Vejsidebombe
Vejsidebombe
IED
IED
Mine el. vejsidebombe
Mine el. vejsidebombe
Mine el. vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Fjendtlig beskydning
Fjendtlig beskydning
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Fjendtlig beskydning
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe
Vejsidebombe

Michael Lundbye Slebsager

NIENDE SCENE:

BEVÆGGRUNDE

MH: Sig det

JH: Det handler om, at hvis nogen slår din ven, så forsvarer du ham.

MH: Sig det

JH: Det handler om, at hvis nogen angriber dine børn forventer du, at dine venner, dine medborgere, vil forsvare dem.

MH: Sig det nu

KH: Der er intet mærkeligt i at kunne slå andre mennesker ihjel.

MH: Sig det

KH: Jeg taler om en legitim krig, hvor det i sidste ende handler om at forbedre vilkårene for den enkelte afghaner.

MH: Kom nu sig det

KH: Der er øjeblikke, hvor det går op for dig, at du er villig til at slå et andet menneske ihjel for at beskytte dem, du holder af. Dine børn. Din kæreste. Din familie.

MH: Sig det nu

JH: Når jeg taler om krigen i Afghanistan, taler jeg om en forskel i verden, der ligger som et usynligt tæppe for vores frie vestlige samfund.

MH: Kom nu

JH: Når jeg taler om krigen i Afghanistan, taler jeg om et had til vores vestlige samfund, til den globale kapitalisme og kolonialismens tunge arv.

MH: Sig det

JH: Jeg taler om militæraktioner, hvis formål det er at skabe en bedre verden i stedet for at berige de krigsførende nationer.

MH, MS, CH: Kom nu, sig det, kom nu sig det.

JH: Jeg taler om militæraktioner, hvis formål det er at bygge en ny og stærk infrastruktur, i stedet for krige, hvis formål det er at ødelægge.

MH: Sig det

JH: Jeg taler om militæraktioner med et uhørt lille antal civile tab i forhold til tidligere tiders krige.

TIENDE SCENE:

ØJENVIDNEBERETNING

MS: "Vi gik nordpå en nat for at undersøge nogle compounds. Det var den smukkeste nat, virkelig en unik oplevelse at gå gennem den stille green zone. På vejen tilbage om morgenen faldt vi i et baghold. Jeg og min makker lå midt ude på en mark. Man kunne høre skud meget tæt på. Jeg er helt sikker på, at jeg kunne føle et projektil flyve lige lidt til venstre for mit hoved, da jeg stak hovedet lidt for langt op for at råbe noget. Der var omkring 30 talebanere, der beskød os fra 360 grader. Ikke en eneste dansker blev ramt. Det var helt vanvittigt. Jeg tror nok, vi fik en BDA (battle damage assessment) på ca. 20. Om aftenen spillede DECCO-band inde i Armadillo. Denne dag er en af de bedste i mit liv. Alt klappede, alle handlede som de skulle. Og alle kom uskadt tilbage. Bedst af alt vidste vi fra efterretninger, at talebanlederen i området var rasende."

MS: "Når bomberne, skuddene og alt, hvad der er ondt og som slår ihjel, rammer Taleban, jubler man indvendigt. Og højt til vennerne. Man bliver glad, opstemt. Desværre noget af det bedste, jeg har oplevet nogensinde. Fordi man ved, at nu er det ovre. Nu løber de hjem med halen mellem benene. Det er en fantastisk og samtidig frygtelig følelse. En ting, som mine venner og familie aldrig kan forstå, hvis jeg siger det til dem. Når medierne eller folk siger: "De er jo syge i hovedet", aner de ikke, hvad de snakker om. De ville gøre præcis det samme, hvis det var dem. Det er det, vi gør. Sådan er det bare. Sådan føler man dybt indeni, når man ser fjenden dø. Netop fordi de lige har prøvet at tage ens liv. Fordi de vil tage alt, hvad man elsker fra en. Ens venner. Familie. Alt, hvad man kender til. Ens makker ved siden af dig. Alt, hvad man elsker. Ja, man jubler.

Alle, som har prøvet det, ved, hvad jeg mener. De fleste andre ser skævt til os for det. De ved ikke, hvordan det er. I fronten. Som 22-årig at se døden overalt, hver eneste dag. Se verden uden for "osteklokken". I lille trygge Danmark."

MS: Vi kunne mærke fryden i vores kroppe, når vi nedkæmpede fjenden. Når vi nakkede talebanere. Når vi lod nazisaven fælde alle de fucking sandnegre. Dø, løgn, dø. Vi elskede den fiktion, som vi var blevet en del af. Vi var virkelig i fucking krig. Det var ikke længere en leg, en øvelse, en syndig fantasi. Det var reality all over. Vi begyndte at gå på patruljer, hvor vi vidste, at vi ville blive angrebet, bare for at mærke suset af projektiler og det helt særlige fællesskab, når vi sammen tilintetgjorde fjenden. Og blev fjenden for stærk, sendte vi bud til himlen om hjælp. Og himlen svarede med et par amerikanske hellfire-missiler til at knuse den sidste rest modstand. Det er en fiktion. Der er ingen grænser. Det holder aldrig op.

ELLEVTE SCENE:

NOGET ÆNDREDE SIG

JH: Min bror stod side om side med vores soldater, men noget forandrede sig imellem dem. Der var en pludselig fjendtlighed i deres hænder, som de ikke kunne styre. Der var noget, der forandrede sig inde i min bror. Han begyndte at sende lange breve hjem. Han skrev om det smukke afghanske landskab, om det ædle folkefærd afghanerne er. Han skrev, at det ofte bare var de lokale bønder, der skød efter dem. Han skrev, at de var sure over, at soldaterne ødelagde deres marker ved at gå patrulje igennem dem. Han skrev om, hvor intelligent en fjende de kæmpede imod. Han skrev:

KH: det er underligt. Vi er så overlegne på alle militære parametre. Alligevel nægter de at overgive sig. De nægter at underlægge sig vores magt.

JH: Han skrev:

KH: jeg ved ikke længere, om det giver mening. Vi kan ikke ændre Afghanistan. Vi kan ikke forandre et folk. Hvis vi vil forandre Afghanistan, må vi fjerne dets folk.

TOLVTE SCENE:

NÅR DU IKKE KAN STOLE PÅ DINE ALLIEREDE

MH: Den danske hær kæmper en legitim krig, men hvad gør det ved et land, når dets nærmeste allierede ikke længere overholder krigens grundlæggende regler?

CH: Hvad gør det ved en nation, når dens nærmeste allierede lover at overholde krigens grundlæggende regler, men i virkeligheden overskrider krigens grundlæggende regler?

MS: Hvad kan du tåle at lukke dine øjne for?

MH: Kan det lade sig gøre at overholde krigens grundlæggende regler?

CH: Kan det ikke lade sig gøre at overholde krigens grundlæggende regler?

MS: Hvis det ikke kan lade sig gøre at overholde krigens grundlæggende regler, hvorfor så tale om krigens grundlæggende regler?

TRETTENDE SCENE:

MAD MINUTE

KH: Jeg kalder det MAD MINUTE. Jeg kalder øjeblikket, hvor alting smelter sammen med min fingers ene bevægelse: MAD MINUTE. Og jeg knalder ud med min gun, indtil nerverne siger, de skal hilse.

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og intet kan knuse mig. Og intet kan overvinde mig. Og intet kan ramme mig. Og intet gør længere ondt.

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og sårene åbner sig. Og blodet hænger i træerne. Og alt dufter af Brisant og indvolde. Og jeg er fucking udødelig!

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Jeg er en knusende gud. Og jeg hylér i den varme ørken. Jeg siger: Det var fandme fedt! Jeg siger: Det var det vildeste! Jeg siger: Der fik vi sgu de skide talebanere!

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og i det fjerne kan jeg skimte min fjende, der ligger i en lille pyt vådt. Og i det fjerne kan jeg se min fjende under den brændende himmel. Og i det fjerne kan jeg se, at alt lukker sig sammen om hans krop. Og i det fjerne ligger min fjende i en jordvold og takker for den sidste rest liv i sin krop.

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og jeg maler en sort stribe i mit ansigt. Og jeg maler en rød stribe i mit ansigt. Og jeg maler en grøn stribe i mit ansigt.

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og mens jeg begraver min fjende, sætter jeg en sløjfe på hans grav. Og mens jeg begraver min fjende, kan jeg mærke sandet og støvet gå i et med min krop

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og mens jeg begraver min fjende, åbner jeg mine øjne, og alt jeg ser er blod. Og mens jeg begraver min fjende, lader jeg angsten sive ud i Afghanistan, ud i solen, hvor alting tørrer ind. Og mens jeg begraver min fjende, sprænger mine fingre i alle verdens farver.

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og mens jeg begraver min fjende, sætter jeg mig ned mellem træerne og lader krigen fortsætte sine kærtegn et sted ude bag Kandahars ørken. Og mens jeg begraver min fjende, tager jeg mine tarme om halsen og kalder det smukt. Og mens jeg begraver min fjende, tager jeg min afhuggede hånd og lader den falde ned i flodens vand

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og mens jeg begraver min fjende, åbner øjnenes slugter sig for at lukke sig langsomt i en tør bevægelse. Og mens jeg begraver min fjende, ber jeg til Jehova, til Gud og til Allah, og alt jeg får er den her tomme følelse, som sidder omkring alt. Og mens jeg begraver min fjende, sidder jeg med mit legeme og kan kun mærke blæsten som blæst og ikke andet.

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og mens jeg begraver min fjende, strækker jeg en særlig gylden verden frem som en mulighed, som et kys. Og mens jeg begraver min fjende, lader jeg mig glide ud i det endeløse hav. Og mens jeg begraver min fjende, fortsætter min deling deres patruljer ude i ørkenen.

ALLE: MAD MINUTE: MAD MINUTE! MAD MINUTE!

KH: Og mens jeg begraver min fjende, lader jeg hadet blomstre i mit eget lille samfund, i mine egne små hænder. Og mens jeg begraver min fjende, tror jeg på en ny begyndelse, på foråret og et eller andet sandt. Og mens jeg begraver min fjende, hører jeg en fjern summen, der ikke er fjern, men mit eget dumme blod.

■

FJORTENDE SCENE:

PÅ RIGSHOSPITALET

CH: Det eneste, jeg husker, er, at jeg lagde mig i seng natten inden. Det næste, jeg ved, er, at jeg ligger på Rigshospitalet og trækker vejret gennem en maskine. Jeg har mistet min ene hånd. De har lagt kunstig hud over mit ansigt. Jeg har ikke længere nogle ben.

De sagde, jeg febrilsk var begyndt at begrave en taleban, mens kuglerne fløj om mit hoved.

De sagde, at jeg havde løftet hans døde krop over mig, at jeg havde hylet som et dyr.

De sagde, at der ikke var noget at gøre, at det allerede var for sent.

De sagde, at det var som om, jeg forandrede mig.

De sagde, du begyndte sgu at begrave en taleban, mens kampene fortsatte om dine ører.

De sagde, vi kunne ikke gøre noget.

De sagde, at det var venlig ild, at der havde været tvivl om, hvor fjenden var.

De sagde, jeg var heldig, at jeg var fucking heldig.

De sagde, du skal nok komme til at fungere igen.

De sagde, du skal nok få et normalt liv.

Michael Lundbye Slebsager
Julie Buch-Hansen

Matias Hedegaard Andersen

De sagde, at jeg begravede min fjende under nogle af de hårdeste kampe på de danske missioner.

De sagde: du er heldig, du ikke er død.

Men jeg husker intet. Jeg husker ingenting.

FEMTENDE SCENE:

HVORDAN HAR DU DET?

KH: Hvordan har du det?

MS: Syrner det i dit indre?

KH: Kravler dine tanker fra skygge til skygge til hvad?

MS: Stivner dine kærtegn også om natten?

KH: Hvordan har du det? Syrner det i dit indre?

MS: Har du talt med nogen for nylig , nogen du holder af?

KH: Hvad rækker du ud efter?

MS: De lysende ting?

KH: Lidt sølv?

MS: Lidt glimmer?

KH: Kan du mærke vindene, at de indimellem kysser dig?

MS: Flimrer det i dit indre?

KH: Kan du også mærke ørkenen i dine muskler?

MS: De støvede sletter?

KH: Varmen?

MS: 70 kg på de daglange patruljer?

KH: Kan du også mærke, hvordan hjelmen tynger dit kranie?

MS: Sveden, der trækker sig ud af dine lunger?

KH: Kan du også mærke det?

MS: Den lysende prikken i øjet. Kraniet, der tynger dine tanker.

KH: Hvordan har du det?

MS: Syrner det i dit indre? Kan du mærke suset, når fjenden pludselig knuses i ét altomfattende brag?

KH: Er det adrenalinen?

MS: Er det dine brødre?

KH: Dem, som aldrig kom hjem?

MS: Er du bange for, at det alligevel intet nytter?

KH: Hvordan har du det?

MS: Følges du med en lille rest sølv?

KH: Er du bange for mennesket?

MS: At du pludselig bliver angrebet af en fjende?

KH: Er du bange for at vende tilbage til hverdagen?

MS: For meningsløsheden, at der ikke er nogen, der virkelig har brug for dig?

KH: Er du bange for omsorgen? For dine venner? For din lejlighed, der bliver ved med at gro til.

MS: Bunkerne, der samler sig?

KH: Opvasken, som spreder sig? Hvordan har du det? Syrner det i dit indre?

MS: Er du bange for, at der er noget i dit indre, der er knust? Er du bange for, at du aldrig rigtigt vender hjem? At dine hænder ikke længere er normale hænder?

KH: Hvordan har du det?

MS: Flakker dine øjne også konstant?

KH: Fra sidevej til hovedvej til vinduesparti til træerne?

MS: Hvad rækker du ud efter?

KH: Den stolte mathed i kroppen?

MS: Et øjebliks ro? En kærlig og livgivende omfavnelse?

KH: Hvordan har du det? Syrner det i dit indre?

MS: Er det stoltheden, du har det svært ved? At der ikke er nogen, som virkelig siger tak? Føler du dig forrådt? Føler du, at samfundet er ligeglad med dit offer? Kan du stadig se den sidste rest af liv i hans øjne? Kan du stadig mærke den varme brystkasse? Vågner du om natten badet i sved, som om natten var badet i sved? Er du bange for, at hele Helmand ejer dit hjerte?

KH: Hvordan har du det?

MS: Er det svært at gå rundt i din lille krop, er det svært, at samfundet ikke rigtigt forstår, hvad du har set, hvad du har gjort?

KH: Er det dine brødre? Er det virkelig det? Er du sikker?

MS: Er du bange for at have givet forkerte koordinater. At det bare var en tilfældig bonde, du skød?

KH: Hvordan har du det?

MS: Stivner dine kærtegn også om natten.

KH: Har du nogen at tale med? Har du nogen, som forstår dig?
Hvordan føles det, at det fællesskab, du troede var evigt, bare var en løgn?
At dine brødre ikke længere bekymrer sig om, hvad du gør?
At dine overordnede sidder og skåler et sted ved en lysende kyst?
At du kun har dig selv og din egen stille krig?

MS: Kan du mærke stilheden,

KH: at det aldrig er stille?

■■■■■■■■■■

SEKSTENDE SCENE:

JEG ER BLEVET EN ROBOT

CH: Klokken er 21:45 og jeg skal have skiftet slanger. Ved siden af min seng hænger en pose med væske. Det er alt, jeg behøver for at leve. En pose med væske.

Det summer i mine ankler. Det er som om nogen har sluppet en koloni af bier løs inde i mine ben.

Jeg ligger og ser ind i hospitalets hvide væg.

Jeg gider ingenting.

Jeg gider ikke længere noget.

I to uger ligger jeg og lader en maskine trække vejret for mig. Mine lunger, de er ødelagte.

Jeg ligger og stirrer ind i væggen, indimellem kommer en sygeplejerske ind og skifter mine forbindinger. Skifter væsken. Ser til slangerne. Smiler venligt. Der ligger en dyne over alt.

Jeg forstår ikke, hvorfor jeg er i live.

Jeg har ingen ben. Alligevel klør de. De summer. De hviner af smerte, sådan en forbandet fucking smerte.

Jeg får morfin.

Jeg ser på hospitalets hvide vægge. Jeg har ikke noget at sige.

Der går fjorten dage, hvor jeg intet vil.

Der går en halv måned, hvor jeg er levende, men ikke i live.

En dag, det er solens stråler, der gør træerne neden for hospitalet til jade. Over Panum bølger dannebrog, og bag dannebrog er himlen så sindssygt blå.

Jeg er i live, og jeg har ikke længere nogen ben. Min ene arm mangler under albuen. Jeg har ødelagt mine lunger. Jeg har fået lagt kunstig hud over hele min krop.

Jeg er krøbling. Jeg er statens lille krøbling.

En læge fortæller, at de skal tage afstøbnings til mine proteser.

Han viser mig videoer af andre soldater, hvordan de med kunstige ben kan gå omkring. Han viser en video af en kunstig arm. De har bundet ledninger til armens nerveender. Og med de impulser hjernen sender armen, kan de få en hånd til at bevæge sig.

Jeg arbejder mig ind i teknologien. Jeg får lavet proteser og intelligente ben, jeg får lavet en kunstig arm, jeg kan styre med mine nerveender.

Jeg får specialfremstillede løbepoteser. Jeg kan løbe hurtigere end jeg nogensinde har løbet før.

Jeg har stadig min pik.

Jeg har stadig min højre arm.

Vi har forvandlet min krop til en maskine. Jeg kan lade mine egen hånd løbe hen over protesernes overflade, og med fingerspidserne kan jeg mærke metallet, fjedrene, den glatte plastik, den bløde gummi.

Jeg er en levende maskine.

Jeg får morfin. Klokken er 6:32. Jeg ligger i min seng. Jeg er et skrøbeligt, skrøbeligt... Et lille barn. Jeg ligger med min torso under dynen.

Jeg vågner ved den daglige summen i mit højre ben. Det summer et sted, der ikke længere findes. Jeg ruller mig om på siden. Mine lår. Jeg har stadig mine lår.

Jeg tager proteserne på og kommer op at stå.

Jeg har ingen afgrunde. Jeg kender ikke længere forskel.

Jeg ser ud på verden, og alt jeg ser er tomhed.

Jeg er ingen.

■■■■■■■■■■

SYTTENDE SCENE:

OM FREMTIDEN

ALLE Jeg taler om krig

Jeg taler om fremtidens krig.

Jeg taler om at forvandle mennesket ved hjælp af kemikalier.

Jeg taler om en krig, der bliver ført uden ansvar, uden anger.

Jeg taler om at forvrænge virkeligheden ved hjælp af stoffer og medicin.

Jeg taler om, at vores soldater ikke behøver at opfatte krigen som virkelig.

Jeg taler om kemisk at forstyrre menneskets sanser, så vi kan tro, at krigen er et ikke-virkeligt spil.

Jeg taler om, at der ikke er forskel på, om du spiller DOOM, eller om du pludselig er på en strand i Nordøstafrika, hvor du skal gå i land og gøre en masse forfærdelige ting, som du også har gjort i DOOM.

Jeg taler om, at der ikke længere er forskel.

Jeg taler om at gøre krigsførelsen til et spil om point.

Jeg taler om at få vores soldater til at tro, at de har 18 liv og ikke kun ét.

Jeg taler om min bror, der efter sine skader er smeltet sammen med sine proteser. At han er et menneske, der lever uden for tid.

Jeg taler om brugen af fjernstyrede våben, så du ikke behøver at få blod på dine hænder.

Jeg taler om mennesket forvandlet til en krigsmaskine.

Jeg taler om, at du ikke behøver at reflektere over de ødelæggelser, missilet fører med sig, når du sidder med hånden på missilaffyringsknappen i et kontrolcenter i Dakota.

Jeg taler om, at den kommende hær af robotter er styret af 12-årige, der er groet sammen med deres spillekonsoller.

Jeg taler om at kaste robotter ned fra fly som bomber, og lade dem navigere rundt i slagmarken ved hjælp af et kort, der er lagret på harddisken. Jeg taler om muligheden for at give dem besked om at skyde på alt, hvad der bevæger sig inden for et givent område.

Jeg taler om krig uden tab.

Jeg taler om krig uden kroppe.

Man ser allerede de første rystede amatøroptagelser på Youtube, hvor en robot på larvefodder kører rundt i Pristina.

Jeg taler om sammensmeltningen af menneske og maskine.

Jeg taler om, at jagerpiloter ikke behøver at koncentrere sig om at se på instrumenterne. Flyets computer sender signaler direkte ind i pilotens hjerne.

Jeg taler om, at piloten faktisk kan føle angribende fly, i stedet for at kigge på radaren. Han kan styre kanonen ved hjælp af øjet.

Jeg taler om, at udviklingen af offensiv nanoteknologi er så skelsættende en begivenhed, at de våben, der bygger på nanoteknologi, vil have samme funktion, som atomvåben har i dag: De bliver ikke taget i brug, men virker direkte afskrækkende. Ganske enkelt, fordi de er lige så uhyggelige som a-våben.

Jeg taler om nanorobotter så små, at selv millioner af dem ikke kan ses med det blotte øje.

Jeg taler om usynlige sværme, der pludselig uden varsel lægger fjendens hær ned.

Jeg taler om, hvordan huden åbner sig i store svidende sår.

Jeg taler om, hvordan disse robotter bogstaveligt talt kravler ind under huden på modstanderen og slår ham ihjel. Jeg taler om en usynlig fjende, der angriber dig inde fra din egen krop.

Der er ingen slagmark, der er intet sted at kæmpe sine krige. Jeg taler om min bror, der er forvandlet til en maskine.

Jeg taler om min bror, der aldrig kom hjem.

Jeg taler om en fremtid uden gråd.

Jeg taler om de muligheder afdækningen af genkortet har medført.

Alle menneskeracer i verden har deres specifikke genetiske koder, så man kan faktisk lave meget specifikke genbomber, der rammer nogle helt specifikke befolkningsgrupper.

Nanorobotter kan indstilles til at skelne mellem gener, således at det kun er mænd (ikke kvinder) med en bestemt genetisk kode (f.eks. sorte), der slås ihjel.

Jeg taler om, at hvis Kosovokrigen blev udkæmpet i 2018 og ikke i 1998, ville krigens forløb have set meget anderledes ud. Serbiske soldater, der havde forskanset sig fra satellitovervågning i en lade, ville blive fundet af snusende nanorobotter, der kunne have lugtet sig frem til soldaternes uniformstof, kravlet ind under huden på dem og spist hjertet, drukket blodet, sat nyrerne ud af funktion.

Det er vores små kannibaler.

De æder dine hornhinder, de æder af vævet omkring dine lunger.

De trænger ind gennem huden, usynlige sværme af død.

Hvis man ved, hvordan man helbreder kræft, kan man også skabe det og putte opskriften ind i en bombe.

Jeg taler om selvstyrende robotter, der bevæger sig lydløst igennem Fallujah.

Jeg taler om et selvstyrende våben, der låser sig på en fjendtlig stilling.

Jeg taler om et selvstyrende våben, der får fjendens soldater til at få kræft.

Store knuder vokser frem i tarme.

Jeg taler om at nedlægge fjenden ved at sy hans organer sammen.

Jeg taler om robotter, der spreder sig i fjerne byer for at nedkæmpe de lokale militser.

Jeg taler om blodet, der tørrer ind. Mens robotterne summer i fjerne byer, i såkaldt ustabile lande.

Jeg taler om en meget nær fremtid, hvor mennesket ikke behøver at være en direkte del af krigen.

Jeg taler om, hvordan selvstyrende robotter er i stand til at reproducere sig selv.

Jeg taler om krige uden tårer.

Jeg taler om krige, hvor vi ikke længere behøver at miste vores soldater.

Jeg taler om den mest avancerede form for krigsførelse.

Jeg taler om sværme af robotter, der hurtigt spreder sig ned gennem Afrika.

Jeg taler om sværme af robotter, der hurtigt spreder sig i de kinesiske byer.

Jeg taler om sværme af robotter, der lægger sig som en tåge om Putins Rusland.

Jeg taler om sværme af robotter, der ikke er farlige for vestlige kroppe.

Jeg taler om, hvordan robotsværme langsomt bryder igennem fjendens huder.

Jeg taler om, hvordan sværmene får cellevæggene til at bryde sammen.

Jeg taler om kroppe, der pludselig uden varsel går i gang med at nedbrydes.

Jeg taler om en usynlig krig.

Jeg taler om krig uden tab.

Jeg taler om krig uden tårer.

Jeg taler om krig uden anger.

Litteraturliste:

Lars R. Møller:

Vi slår ihjel - og lever med det. Informations Forlag. 2010. (scene: 6, 7, 10).

Filip Lau:

Fremtidens krig, Information, 29. december 2000 (<http://www.information.dk/64049>) (scene 17)

Stephen Graham:

Cities under siege - the new military urbanism. Verso. 2011. (scene 17)

Peter W. Singer:

Wired for war - the robotics revolution and conflict in the 21st century. Penguin Books. 2009. (scene 17)

Hannah Arendt: Om vold. Notabene. 1970.

Beslutningsforslag B 37, 2001.

(http://webarkiv.ft.dk/samling/20012/beslutningsforslag_oversigtsformat/B37.htm) (scene 2)

Mindetavle:

<http://krigeren.dk/mindetavlen/mindetavlen-afghanistan/> (scene 9)

Mail fra **Solveig Gade** om nye krigsformer (scene 4)

Derudover har en række litterære værker haft stor betydning for arbejdet med teksten. Bl.a.:

Juliana Spahr:

This connection of everyone with lungs. University of California Press. 2005

Asta Olivia Nordenhof:

Det nemme og det ensomme. Basilisk. 2013

Athena Farrokhzad:

Vitsvit. Albert Bonniers Förlag. 2013.

Jenny Tunedal:

Min krig. Suiter. (oversat fra svensk af Julie Sten-Knudsen) Basilisk. 2012

Kjartan Hansen
Christian Hetland

Matias Hedegaard Andersen
Christian Hetland
Julie Buch-Hansen

Aarhus Teaters fonde, sponsorer og samarbejdspartnere

FONDE

KØBMAND HERMAN SALLINGS FOND
NYKREDITS FOND
BIKUBENFONDEN
A. P. MØLLER OG HUSTRU
CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS FOND
TIL ALMENE FORMAAL

FORESTILLINGSSPONSORER

VILHELM KIERS FOND
CAC FONDEN
SPAR NORD FONDEN

MEDIEPARTNER

JYLLANDS-POSTEN

LEVERANDØRSPONSOR

KVADRAT

SPONSORER

EPINION
HARMAN
LINDBERG
PEDERSEN&NIELSEN,
AUTOMOBILFORRETNING
STIBO
SØREN JENSEN,
RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

**Kulturministeriet støtter
Aarhus Teater**

SAMARBEJDSPARTNERE

ADVOKATFIRMAET ENERGI & MILJØ
AFA JCDECAUX
AKAPRINT
AURA ENERGI
BRAVIDA DANMARK
BRICKS
C.F. MØLLER
CARLSBERG DANMARK
DANMON SYSTEMS GROUP
DANSK ADMINISTRATIONS CENTER
DANSKE BANK
DELACOUR
EL:CON
ENEMÆRKE OG PETERSEN
EY
HARBOE SKILTE
HEYDAY
HOLST, ADVOKATER
HUSTØMRERNE
JYSKE BANK
JØRN MOESGÅRD
MALERFIRMA DALSGAARD OG CO.
MANGAARD TRAVEL GROUP
MEYCO
NORDEA
NYKREDIT
PWC
SCHOUW & CO.
STARK
AARHUS HAVN

**AT – PROSPECT
MARIENDAL ELECTRIC**

Læs mere på aarhusteater.dk/saerligt-for/sponsorer

PETER-CLEMENT WOETMANN
Dramatiker

Uddannet fra Forfatterskolen i 2006. Siden da har han fungeret i dansk litteraturs skyggeverden, bl.a. som redaktør på forlaget Kronstork. Han debuterede med digtsamlingen *Heldigvis er skoven blevet væk* (Borgen, 2005), og har senest udgivet samlingen *105 Variationer* (Arena, 2015). I 2015 modtog han Morten Nielsens Mindelegat for sit litterære virke.

Peter-Clement Woetmann har været tekstforfatter på *Uropa - en asylballet* (DKT+Sort/Hvid, 2016) og *I Føling - en krigsballet* (DKT+Sort/Hvid, 2014), der modtog en Reumert for Årets danseforestilling og skrevet tekstfragmenter til Christian Lollikes *Familien der kunne tale om alt* (AT, 2016).

Fra 2015 er han ansat som husdramatiker ved Aarhus Teater.

TIL MINE BRØDRE er hans debut som dramatiker.

Til mine brødre

Af

PETER-CLEMENT WOETMANN

Isenesættelse

ANNIKA SILKEBERG

Scenografi, kostumer og video

IGOR VASILJEV

Tekniske Ansvarlige

KIM GLUD

ISE KJEMS

Medvirkende

MATIAS HEDEGAARD ANDERSEN

JULIE BUCH-HANSEN

MICHAEL LUNDBYE SLEBSAGER

CHRISTIAN HETLAND

KJARTAN HANSEN

Teaterdirektør

Trine Holm Thomsen

Direktør

Henning Kærsgaard

Producent

Ebba Bertelsen

Produktionsleder

Kent Stensgaard

Dramaturg

Mette Marie Bitsch D'Souza

Forestillingsleder

Afvikling lyd/lys

Christopher Nieft Hansen

Sufflør

Birgitte Hansen

Vocal coach

Nini Matessi Schou

Rekvisitør

Julia Svenningsen

Sminke/mask

Jenni Koch

Skræddersal

Bente Tarp Madsen

Marketing

Emilie Brøgger Jensen

Programredaktion

Mette Marie Bitsch D'Souza

Emilie Brøgger Jensen

Fotos fra afsluttende prøver

Rumle Skafte

Programlayout

Jørn Moesgaard as

Tryk

Akaprint

Urpreniere

Studio 20. februar 2016

Varighed

80 min. uden pause

Tak til:

**Skytteklubben DSB/ASF for
skydetræning**

Oplev Ny dramatik på Studio sæson 15/16

Aarhus Teater vil være med til at udvikle den nye dramatik og dermed fremtidens teater. Vi satser massivt på ny dansk dramatik og vil samtidig vise noget af det bedste for vores publikum. Derfor har vi dedikeret en af vores scener til uropførelser og Danmarkspremierer. På Studio scenen præsenterer vi fire nye værker hver sæson, hvor dramatikeren er i centrum.

De 4 stykker som præsenteres på Studio scenen i 15/16 er:

AFTRYK

– Af Amalie Olesen, Zara Lea Palmquist, Jeanette Munzert, Magnus Iuel Berg, Morten Dahl Lützhøft og Alexandra Moltke Johansen
Dramatikeruddannelsens midtvejsprojekt

18. september – 10. oktober

LEV I FRED MED DERES NERVER

– Af Christina Wendelboe
Skuespilleruddannelses præsenterationsforestilling

7. – 28. november

TIL MINE BRØDRE

– Af Peter-Clement Woetmann
Aarhus Teaters nye husdramatiker

20. februar - 19. marts

DET VI VED

– Af Mikkel Wallentin
Forfatter, dramatiker og hjerneforsker debuterer på Aarhus Teater

29. april – 28. maj

Læs mere om stykkerne og se videointerview med alle dramatikerne på aarhusteater.dk

